

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap belső tartalma részét illeti közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartások, hírek stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közöltenek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak területeért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyeg-díj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Szövetkezetek és a közönség.

Kézdi-Vásárhely, 1890. április 30.

Hiában mondják azt, hogy manapság kevesebb a pénz, mint régen. Pénz van elég, roppant tökések hevernek a pénzintézetek s gazdag egyesek pénztárában s onnan bárki könnyen kaphat, ha van hypothekája, vagy személyi hitele. A gazdag földbirtokos, a nagykereskedő sohasem juthatott könnyebben kölcsönhöz, mint manapság. Hajh, de a kis iparosnak s szegény földmivelőnek, kis hivatalnoknak nehezen megy, ha kölcsön-pénzre van szüksége.

A „Székelyföld“ tárczája.

A végrendelet.*)

— Költői rajz. —

Irta: Brankovics György.

I.

Mozárt estélyen valék egyszer. Egy fiatal rangos zeneköltő, a nagy művész életrajzát olvasta fel s néhány szimfoniáját mutatta be. Az estély épen olyan érdekes s épen olyan unalmas volt mint a többi estélyek és hangversenyek. A sürti padsorokban ülő közönség, mürtől arccal hallgatta végig mind a kettőt, de tapsaiból s éljenezéiből kiérthette mindenki, hogy inkább örül a hangverseny után következő köztársaságnak, mint az azt megelőző műveltségnek.

A zongora hurjainak zengését csakhamar a kések és villák zörgése váltotta fel s a palmafák és déli növényekkel díszített terem hosszú asztalai körül ülő társaság minden tagja, vagy a tányérba szögezte szemét, vagy a pohárba nyomult az orrával.

„Szép szomszédnőm“ épen nem vala szép s a szentírás ama szavaihoz: „A te beszéded legyen: igen, igen és nem, nem“ nagyon is szigorúan ragaszkodott. Mintán minden elmésségemet kimerítettem s a társalgás fonalát mégsem sikerült fel-fedeznem, a levegőt kezdtem bámulni s tekintetem a csillár arabeszkszerű ágain futott fel egész a tetőig s ott?

A szegényebb sorsu emberek hitelszükségletének fedezésére alakultak utóbbi időben a különböző szövetkezetek, melyeknek hivatása lett volna a kisiparosokat, földmivészeket olcsó pénzhez juttatni, de valójában nagyrészen nem egyebek, mint egyes élelmes kalandorok által, az emberek jóhiszeműségére alapított szédelgesek.

A lapok törvényszerű csarnok rovataiban csaknem mindennap találkozunk egy-egy ilyen szövetkezet viselt dolgaival, de azért mégis akad mindig ember, ki megcsalatni engedi magát.

Összeáll egy pár kalandor s megalakít egy szövetkezetet, kibocsát egy kecskétető programot, elárasztja ügynökökkel a vidéket, kik mesés osztalékot, olcsó hitelt ígérnek s mindig akad igazhívő, ki belemegy a szédelő vállalatba. Az osztalék, az olcsó hitel elmarad, a tagsági vagy részvénydíj odavesz, de azért minden újabb szövetkezet kap tagokat, kiket kikoppasszon. Mi elég távol vagyunk a fővárostól, a szédelő szövetkezetek központjától, de azért mi is láttunk ügynököket fáradozni s van közöttünk is áldozat, pedig a székely ember ugyancsak meg szokta nézni, hogy hova fekteti be pénzét.

Nincs és nem is lehet olyan tökéletes törvény, mely kellő védelmet tudna nyújtani a csalás ama finomabb módja ellen, melylyel eme szövetkezetek a jóhiszemű embereket rászedik. A ki nem elég életrevaló és óvatos, azt a legjobb törvény sem tudja megoltalmazni attól, hogy a szédelő élelmesség által rá ne szedessék, mert a csalók közül ugyan egyet-kettőt utolér az igazságszolgáltatás büntető keze, a vezérigazgató, titkár, igazgatóság hű-

vösre kerülnek, de a részvényesek pénze odavesz.

Ilyen a mai különböző szövetkezetek nagyobbrésze, de vannak ám olyanok is, melyek igazán áldásai a vidéknek. A földmivészek, kisiparosok összeállanak, tőkét teremtenek és abból ki-ki szükségéhez képest olcsó kamatra pénzt szerezhet magának. A kisiparosnak és földművesnek a takarékpénztár kamatai túl magasak, az onnan felvett pénz csak tönkretelheti, de fel nem segíti, mert az olyan keresetagnál, mely szorgalmas munka után 4—6 százalékos jövedelmez, 8—10 százalékos kölcsönrel hasznosítani nem lehet.

Nagykereskedők, vállalkozók jól boldogulhatnak a magasabb kamatu pénzekkel, de a kisiparnak s földművelőnek olcsóbb hitel kell. Ezt pedig csak egészséges alapokra fektetett becsületesen kezelt és jól ellenőrzött szövetkezetekkel lehet legjobban elérni. Erre nézve szép példát nyújthat az ország első megyéje Pestmegye, hol egy szépen virágzó gazdasági hitelszövetkezet áll, mely igazán áldása a vidéknek.

Régi igazság, hogy nagy eredményeket csak társulás által lehet elérni. Ezen igazság gyakorlati hasznainak megértése és a nép közt való terjesztése első sorban a vidéki intelligencia, papok, tanítók s egyéb köztisztviselők vannak hivatva.

Igazán jó és hasznos dolgot művelni, ki Háromszék megyében egy ilyen hitelszövetkezet felállítását kezdeményezné és azt keresztül is vinné. Csak a kezdet lenne nehéz, az eredménynek szívesen meghódolna közönségünk.

tem a csillár arabeszkszerű ágain futott fel egész a tetőig s ott?

Mi az, a csillár aranyos koronája körül? Mintha valami mozogná. Mintha valami rózsaszínű fátyol húzódnék az ablaktól a terem közepe felé s a fátyolon túl, mintha a hajnalpiros ragyogását látnám! Oh, most már világosan látom, egy uszályos at-laszruha s a rubából egy gyönyörű, egy kedves női arc mosolyog édesen alá. A légies alak könnyed roppenéssel ott terem a csilláron, rául a karjára, uszályával szemérmesen elfedi lába-cskáit s mintha régi ismerőse volnék, bizalmasan int felém és üdvözlése — kimondhatatlan kéjjel árasztja el szívemet. De hát istenem, a társaság közül csak én látom őt egyedül? Körültekintek — s meggyőződöm, hogy eddig senki sem vette észre. Egy mükedvelő hölgy közkívánatra, érelemmel s lelkesedéssel éneklő szép magyar dalainkat s a társaság? . . . Hogyan? Az előbbi társaság ez? Mindenki felugrált, tapsol, éljenez, örül, az énekesnőt üdvözlő, kacag s élözöl, szomszédnőm poharamhoz kocintja poharát, jóízűt nevet arcom báluló kifejezésén, szemei fénylenek, fogai valóságos gyöngyök, ajkai, tekintete, a midőn pajkosan hátra veti fejét — a szőz szoros értelmében fejembe kergetik a vért. Ily szép nőt még nem is láttam, szenvedélyesen ajkaimhoz szorítom hőfőhő kezét és . . . a többiekkel együtt örvöngve járom a csárdást. Az én hölgyem valóságos tündér, egy egész boldogságot viszek a hegedű varázs hangjai mellett a karjaim közt; szellem, szépség és üdv minden köröttem.

Vajjon mi idézte elő e változást? Talán a csilláron ülő tündér? Ah, örömben egészen megfeledkeztem róla!

II.

Az íróasztalom mellett ültem máskor. Tiszta papiros feküdt előttem s néhány sor írás feketélt rajta. Egy elbeszélés kezdete vala — melynek vázlatát már rég kidolgoztam fejemben. Ablakom nyitva volt, az akácfa pazon lehelte illatát otthonos szobámba s fejem felett szerelmes kanári pár csicsereget kelvesen. A ragyogó nap fényes sugárszalagokat rajzolt a kert talajára s a lombok részzeit át a Duna csendes tükrének kék színe mosolygá felém. Az ifjú nyár, az üde lég szárnyakat kölcsönöztek gondolataimnak; tollam nyilsebességgel haladt a papiros sima felületén; elbeszélésem alakjai bizalmasan vettek körül s a legkedélyesebben társalogtak egymással. Egyszerre olyan érzélem fogott el, mintha nem tudnám kellő gyorsasággal leírni azt, a mit valaki lágy hangon sug a fülembé. Izgatottan tekintek körül s íme ott . . . a kandalló párkányon, ott ül ismét az a titokzatos lény, a kit a Mozárt estélyen a csillárban láttam először. Abrándos szemei mint-ha benső világába tekintenének, mitsem törődnek a környezettel, parányi kezei a nap heve által mozgásba hozott porszemecskékké labdázna s észre sem veszi, mily vágyó szemekkel nézem kedves alakját, sőt még arról sem vesz tudomást, hogy az ablaktáblákat beteszem s csendesen fel-emelkedve lábujjhegyen az ajtóhoz lopódom és beázom.

* A „Képes Családi Lapok“ f. évi 16-ik számából.

Közös miniszteri tanácskozások. A külügyminiszter elnöklete alatt tartott közös miniszteri tanácskozások tárgyát a közös hadügyminiszter által a füst nélküli lőpor behozatalára előterjesztett ez évi költségvetéssel s az azzal összefüggő más kiadások képezték. A miniszteri értekezlet hozzájárult, hogy a célra a költségvetésben bizonyos összeg irányoztassék elő. Az összeg nagyságát még nem állapította meg véglegesen. A közös költségvetés tárgyalását az április 28-án összeült értekezleten befejezték. Ugyan az nap délután 2 órákor miniszteri tanácskozás volt ez ügyben, a király elnöklete alatt.

SZEMLE.

II. Vilmos császárnak Viktória császárnéval való találkozását úgy Németországban, mint Angliában a két országra nézve kedvező értelemben magyarázzák. Berlinben úgy vélekednek, hogy a találkozás, habár családias jellegű, újabb megerősítése a két nemzet barátságos viszonyainak. A Times, a találkozásról szólva, azt mondja, hogy nem jelentőség nélkül való, hogy Vilmos császár megújítja Viktória királynéval a barátságos érintkezést, melynek kezdete a tavalyi osbornei látogatása volt. Az angol csatornai hajóraj tervbe vett jelenléte a német hajóhadgyakorlaton világosan hirdetni fogja az egész világ előtt, hogy Németország és Anglia közt most szorosabb és szívesebb az egyetértés, mint a múltban volt.

Bismarck herceg egyelőre még sem fog szerepelni a porosz országgyűlés urakházában. Mint belső lapja, a Hamb. Nachrichten tudatja, a herceg még megvárja a viszonyok tisztázódását s csak az után jelenik meg az urakházában. Ugyanez a lap — elég jellemzően — panaszkodik, hogy a császár brémai tartózkodása alatt az ünnepi beszédekben Bismarck nevét egy szóval sem említették. — A mi Bismarcknak legutóbbi nyilatkozatait illeti, a Pol. Nachrichten és a Schwäbischer Merkur »nagyreszt alaptalanoknak, elferdítetteknek és teljesen valótlanoknak« jelentik ki a Freisinnige Zeitung közleményét. A Nordd. Allg. Ztgban Bismarck herceg egy nyilatkozata kijelenti, hogy annyi mellékletekkel ellátott kérvényt kap, hogy nem képes azokat visszaküldeni, még ha bizonyítványok és egyéb okmányokból állanak is. Erre gunyosan megjegyzi a Freisinnige Zeitung, hogy a bérmentelen visszaküldés nem lehet ugyan valami tulságosan nehéz dolog, de hát Bismarck herceg két titkára kétségkívül nagyon is el van foglalva a hírlapi levelezéssel.

Gladstonenak az ir földbirtok-bill ellen mondott legutóbbi beszédére a Times azt a megjegyzést teszi, hogy talán sohasem hozott föl ellenzéki szö-

nok kevésbé alapos okokat állításai támogatására, mint most Gladstone az alsóházban. A Standard azt mondja, hogy ez a beszéd csak egy szerencsétlen kísérlete a szónoknak, melylyel magát mentgetni akarja, hogy a javaslat ellen szavazott s Goschen miniszternek igazsa volt, midőn kijelentette, hogy valami derekabbra képzelt válaszolni. A többi lap, még a Daily Chronicle is hasonlóképen nyilatkozik; csak a Daily News találja a beszédet a bill páratlan viviszekciójának.

Emin pasa, mint a Timesnek Zanzibárból jelentik, már elindult Bagamójából Afrika belsejébe. Öt német tisztet, egy nagyobb csapat nubiai katonát és 600 teherhordót vitt magával. Valószínűnek tartják, hogy Emin pasa a Taganyika-tó északi vidékére igyekszik.

A krétai viszonyokra vonatkozólag egy konstantinápolyi távirat azt jelenti legújabbban, hogy Sakir pasa, Kréta főkormányzója, azt javasolta a portának, hogy a választások idejére függesztsze fel az ostromállapotot, mert az ő nézete az, hogy pusztán az a tény, hogy a nemzetgyűlésbe szabadon választott képviselők lesznek, a szigeten a legjobb benyomást fogja tenni. A minisztertanács e javaslathoz hozzájárul és a szultánnak is ajánlotta, hogy ez intézkedéshez beleegyezését adja. Az erre vonatkozó császári irádét azonban még nem bocsátották közre.

Schmidt tengerésztsist és társai ellen a kronstadti tervek miatt még folyik a vizsgálat. A Köln. Ztg ama híre, hogy a Schmidtre szabott kényszer-munkabüntetést kegyelemből halálbüntetésre változtatták, valótlan, mert az ítéletet még meg sem hozták s az orosz büntetőtörvénykönyv szerint állami titoknak külföldi előtt való elárulása, avagy orosz erődítési terveknek eladása nem kényszer-munka büntetéssel, hanem Szibéria legtavolabb vidékére való száműzéssel büntetik.

Jelentés

a kézdívárshelyi önk. tüzoltó-egyesület zeneosztályának 2¹/₄ éves múltjáról az 1890. április 8-án tartott egyesületi közgyűlésben.

(Folytatás és vége.)

Vizsgáljuk most a múlt képének hiányos vonásait, keressük azon a javítani valókat. Minél inkább takargatja valaki hibáit, annál nezebben és később javíthatja azon. A hiányokat tehát ne takargassuk, mondjuk ki bátran, mert így hamarabb javíthatunk. A legelsőbben feltűnő és legnagyobb baj az, hogy ezen sokszorosan üdvös célú zenekar létele még eddig nincs az állandóság keretébe illesztve. Szívélyes adakozás adott ugyan hangszereket, de azok egy pár év alatt teljesen kihasználatnak; hol van akkor arra ismét egy-két száz forint? Tán még a közszíveség ezen segítne, de ennél van nagyobb baj is. A tagok időtöltésből tanulnak, szíveségből díjtalan fáradsnak, még eddig kellő barátsággal össze is tartottak, de ha az érzé-

kenykedés vagy más sokféle emberi gyarlóságok miatt ma vagy holnap a barátság összedől: biztosan magával rántja, buktatja a zenekari lételt. Hol van ezen esetre az a kapocs, az a vonzerő, mely a tagokat minden körülmény között az együlethez kösse, az ügyszeretetet és munkakedvet fenntartsa, a tanulásban serkentse, a szorgalomban kitartóvá tegye s több efféle? Az ügyszeretet és munkakedvet pedig nyújtja az olyan ügy, melyet természetserűen szeretni lehet és az olyan munka, melyet szintén természetserűen kedvelni kell. Az újabb, szebb és idősebb zeneművek játssza; a tagok egymás közötti kölcsönös támogatása nemcsak a barátságban, a zenélésben és a zenei haladásban, de egy olyan szakszerű felügyeletben rejlik, mely a tudatlant oktassa és az érdemest kitüntesse, jutalmazza, kedvezményeket adjon, a jogokat védje, kötelességekre szorítson, szóval egyeseket úgy mint az egészet győzelemre vezesse; ezekben van azon vonzerő, az a kapocs, mely a tagokat összetartja. Ehhez pedig egyebek mellett első sorban egy oly szakképzett karvezetőre van szükség, ki testben, lélekben erős legyen s úgy is minden idejét a szakteendőkre szentelje, mert másképp nem érhető el a szép cél állandósítása. Hol van hát egy ilyen karvezetői állás biztosítva? A legrovidebben kifejezve: kisebb-nagyobb hiányok összege azon nagy hiány, hogy a zenekar létele még nincs az állandóság útjára állítva. Igaz ugyan, hogy a nagyközönség még eddig nem tagadta meg a kellő elismerést s még egy bizonyos anyagi áldozatot sem; a tüzoltó-egyesület teljes erejét fejtette ki ezen zenekar felállítására és fejlesztésére, de mindezek csekély biztosítékok az állandósításhoz, hisz a tüzoltó-egyesület maga is csaknem mindig az anyagi tehetetlenségekkel küzd. A tekintetes városi képviselő-testületnek is kellene ezen ügyet — mint egyik halálosos keblű ügyet — szorgalmasan gondoznia, minden tekintetben támogatnia, mert hanem a mai állapotában hagyva: — bár lennék rossz proféta — »Róma ledől s rabigába süllyed«, vagyis egy nem várt csekély körülmény folytán a zenekari tagok könnyen ott hagyják a zenekart, ha egyenként is, a zenekar a semmiségbe veszt, a százakat érő hangszereket valamelyik épület padlásán a füst, por és rozsdá emészti fel. Ez által legnagyobb veszteséget szenvedne — nem annyira a tüzoltó-egyesület, mint inkább — a városi nagyközönség. Vesztené a városi képviselő-testület, mert hivatalos s másnemű ünnepélyek alkalmával nem rendelkezhetnék egy díjtalan s szabadban alkalmas zenekarral. Vesztené a közönség azon kevés közönség által nyerhető megfizethetetlen körülményt, hogy legkisebb költsége nélkül minden szép időben eső vasárnapon üdítő szórakozást nyerhessen a különben nagyon zaklatott heti teendői után jó zene hallása által, mert bár még ezen zenekar erre nem elég erős, de szorgalom mellett már rövid időn megtehetné ezt, sőt idővel hűros hangszerekkel zárt helyeken, termekben is képes leendő játszani. Nagyot vesztené az iparos polgárság azon nagy része, kik időről-időre a zenekarnak működő tagjai lehetnének. Veszteségük nagyságát biztosan átláthatja az, kinek eszébe jut a mindennapi életből a következő tapasztalat: Csak egyetlen munkanem folytonos egyhangú végzése azon munkakörben ügyes mestert adhat, de kellő mű-

árva kakukszó s a lombokat gyöngéden ringató szellő: nagyon kellemsen hatnak reám, de ne hidd, hogy mindezek s ezer egyéb dolgok csalhatatlan büvszerek, a melyeknek engedelmeskednem kellene. Én akkor jövők, a midőn kedvem telik és akkor távozom, a midőn nekem tetszik. És most, Isten veled! Kutass utánam, ha tetszik, avagy tanulj meg nélkülözni!

— Az ablak feltárult magától, — ellebegett.

III.

Három évig vágyódtam utána; három évig ke-restem nyomát — eredménytelenül. Művem töredékek valának, a valódi szenvedély hangját nem bírtam többé eltalálni, a lelkesedés üres hordóként kongott hőseimből. Száz tervet, száz mesét szőttem s ugyanannyit semmisítettem meg. Végre hosszú, elkecseregetett küzdelmek és ezáltal kísérletek után beismertem, hogy szellemileg tönkretutottam. Végrendeletem volt az utolsó mű, a melynek megírására még képesnek éreztem magamat. Reménytelenségemben és kétségbeesésemben elhatároztam, hogy a jövő nemzedék okulására leírom gyászos sorsomat, s ime, midőn az alkony óráiban, mély barázdákkal a homlokomon, bánat-ösztített fejjel az íróasztalomhoz ültem, tekintetem még egyszer átsiklott a lombhullató fák között s a zajgó Dunára esett, a melyen sivitva rohatta tova a szél s piheként kergette a magasban a sápadt hold alatt a felhőfoszlányokat. A közeli sziget zárda-romjai közül áthallatszott hozzám a

— A mint látod, még személyes szabadságod ellen is merényletet követtem el.

— Nos tehát, balga te, tudd meg, hogy reám nézve nem létezik sem zár, sem bilincs, sem parancs, sem könyörgés, mert én — a Hangulat vagyok!

A Hangulat!

E szó villámapásként hatott rám. Abban a pillanatban tisztában valék helyzetemmel s tudtam, hogy védangyalomat, nem, istennőmet, a ki nélkül üres és színtelen az élet, hatástalan a művészet, kiűztem szentélyemből. Itt nincs remény a bocsánatra. Összerokadtam az önvád súlya alatt.

Ő megmozdult.

— Oh kegyes istennő! — rebegém összetett kezekkel, — hallgass meg, mielőtt elhagysz. Nem magamért, hanem a felelősségi szeretet s a tudvány nevében esengem, mondd meg, létezik-e a földkerekségben valami, a mivel Téged vissza lehet esengení?

— Nem létezik semmi! — válaszolá ő ridegen. — Nem tagadom, hogy a lányka ígésző mosolya, a lelkesedő ifjú szemének villáma, a templom karénekének visszhangja, a bokrok lakóinak suttogása, a nap előtt haladó rózsaszínű hajnali felhő, a középkor mohos, folyondáros erkélyei, a harangok összhangja, a szabadság magasan lengő zászlója, a habzó, sziporkázó pezsgőpohár, a csatadal s a gyászinduló, a szép nő hajába tűzött róza, az

Ah, mégis, a zárban forduló kulcszörgésre fölemelte szemét s csodálkozva, de egyszersmind kárörvendve tekint reám.

— Nos, uram? — kérdé, kezét mellén keresztebe téve, a legkönyösebb és elfogulatlanabb hangon.

— Kedves nagysád! — kezdém nem minden zavar nélkül, — ma másodszor van önhez csodálatos módon szerencsém s miután — névjegyem az ajtófényén kiragasztva — ön bizonyára tudni fogja, ki vagyok, megbocsát, ha a kíváncsiság engem is gyötör s tudni szeretném...

— Soha se kérdezzél, ki vagyok, honnan jövők s kitől származom! — mondá közbekialtva s az ujjával tréfásan megfenyegetve.

— Ah, vagy úgy! Ismerjük Lohengrin mesét! Nem adok rá semmit. A szép lovag akkor is elhagyta volna valószínűleg Elzát, ha egyáltalában nem kérdezősködik.

— Aggodalmak szülője a — kutatás — folytatá egy kissé komolyan.

— Nincs bennem félsz! Lehet, hogy illetlen dolog azon hölgygyel szemben, ki egy szegény író kegyes volt szerény szobájában meglátogatni, a vizsgálóbíró szerepét játszani, de megjelenése s eltűnése multkor oly sajátságos, oly rejtélyes; egész lénye oly légies, hogy...

— Minden áron s talán még akkor is tudni akarod, ki vagyok, ha tudnodra adom, hogy az esetben többé nem látsz?!

veltséget nem. S bár a munka által érhető el legtöbb boldogság, de egyetlen munka folytonos egyhangúsága elzibbasztja hosszú időn át a lelket és maga után vonja a testi elsatnyulást, míg végre rideggé lesz az élet. Az élet pedig annál szebb, minél műveltebb lélek szemléli. A testi és szellemi munka kölcsönös váltakozása adja az arányos testi és lelki erőt, üdvösséget, fokozza a műveltséget s nyújtja az élet valódi szépségeit. Milyen áldásos körülményt vesztenének a zenekari tagok a zenekar bukásával, mely zenekar sok unalmas s tán költséges idejüket egy élvezetes és olcsó művelődési eszköz ápolásával váltaná fel s töltené be.

Vesztené általában a nagyközönség, hisz jó zene gyakori hallása, hogy mily nagy emelője a szív nemesedésének, a közműveltségnek; azt kifejezni — minthogy nem könnyű feladat — meg sem kísértem. Rég meg volt már mondva: — Hol énekelnek, zenélnek, oda bátran mehetsz, mert ott rossz emberek nincsenek! A nagyközönség érdekében a képviselő-testület van első sorban hivatva egy ily közérdekű ügyet keblüi ügyei sorába fölvenni, mert bizonyára sok más ügynél háládatosabban emelé a közjólétet.

Most azonban még veszteségről nem szólunk, mert jelenleg nem veszteség, hanem nyereségben áll az ügy. A hiányok ismeretesei. A jövő képe pedig ne az árny, hanem a fényoldalán kell egyesült erővel, jó lépésfokkal előre törekedni. Bizonyára a képviselő-testület s még a takarékpénztárak sem tagadják meg a kellő támogatást, csak lássák, hogy a zenekar halad, tagjai napról napra több gyakorlottságot, művészességet bizonyítanak be. A tagok szorgalmas zenei képzésében rejlik főképp a zeneügy nyitja.

Epen a haladásért még egy körülményt kell itt nyilvánossá tennem. Lehetett tapasztalni, hogy sok iparos-íjű óhajtana zenét tanulni, a zenekarba lépni, de egyfelől nem ismeri a feltételeket, másfelől gondolja, hogy immár késve van, a többiek-től elmaradt s több efféle és e miatt több alkalmas zenei erő hever parlagon. Ezek felvilágosítására röviden megemlítem, hogy a tanulás soha sem késő. A már tanultabbakkal szemben se kedvetlenkedjék, mert igen gyakori eset van rá, hogy a későbbben kezdő sok más régebbi tanulót győzött le és előzött meg rátermetű képessége és buzgó szorgalmával. A zenekarba lépés feltételei: A belépő legyen helyi állandóan letelepedett olyan polgár, ki a katonai tényleges szolgálatnak is már eleget tett, vagy az alól teljesen fel van mentve; szóval ne legyen olyan tag, hogy évekre terjedő távozása miatt a zenekart legalább belépése után 5 év előtt elhagyja. Felvehetőség a parancsnokság adja meg. Az egyesületi szabályoknak teljesen alá kell rendelni magát, mely azonban kenyérkereseti idejét és körülményeit nem zavarja. — Ingenyen nyer tanítást, csak világitásra kell csekély tagsági díjat fizetni. Bátran előre, ki 20–40 éves kora alatt még zenei hajlमत és tehetséget érez magában, ha a jelzett feltételeknek megfelel és ha a zenekarnál is van számára üres hely.

Ezekben van szerencsém a zenekarnak 2¹/₄ éves multjáról jelentésemet megtenni, melynek tudomásul vételét kérom.

Barabás Mór,
ő. t. e. zenekar-vezető.

Különfélék.

— **Sétatér.** Kézdi Vásárhely város képviselő-testülete f. hó 30-án tartott ülésében polgármester előterjesztésére egyhangulag elfogadta, hogy a város tulajdonát képező úgynevezett Winternicz-féle telken egy tükör-fürdő és sétatér állíttassék fel s egyszersmind átíratott küld a kézdivásárhelyi takarékpénztárhoz, — mely előlegesen hajlandónak mutatkozott a beruházásra és építésre szükséges költségeket előlegezni, — hogy feltételeit most már hivatalos alakban küldje meg, melynek alapján aztán a tárgyalások meg fognak indítani. A sétatér és fürdő kérdése, mely a város egyik legmélyebben érzett szükségét képezte — ez által végre a megvalósulás stádiumába lépett, mert az előjelek után ítélve, meg vagyunk győződve, hogy a vállalkozó takarékpénztár, mely loyális gondolkodásainak már annyi jelét adá és a város tanácsa között anyagi differenciák nem fognak felmerülni annyiival inkább nem, mivel a módzatok már előlegesen magán uton meg lettek állapítva. Öszintén gratulálunk a tanács és képviselőtestület ezen szép elhatározásához s e közhasznú vállalatnak sikert kívánunk.

— **Közgyűlés.** A „Kézdivásárhelyi Műkedvelő Egyesület“ f. hó 4-én d. u. 2 órakor, a városház dísztermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre egy az egyesületi tagok, mint az érdeklődők tisztelettel meghívottnak. Az elnökség.

— **Tanulók mulatsága.** A kézdivásárhelyi-kantai rom. kath. gymnasium és elemi fiúiskola tanuló ifjúsága, tanárai vezetése alatt, május 3-án, a városi ligetben, májálást tart, melyre a t. szülők és n. é. közönség tisztelettel meghívottnak. A meghívók már szétküldtetik. Kedvezőtlen idő esetén, a májális köztetkező szombatra halasztatik. A rendezőség.

— **Kiderült büntény.** Említettük volt lapunk egyik számában, hogy a Kézdi-Vásárhely város tulajdonát képező Katroša erdőben, a »Báthori«-vendéglő bérletjét Rácz Dánielt kirabolták. A kézdivásárhelyi csendőr-őrsparancsnokság értesülve az esetről, azonnal megindította a nyomozatot s Szilvássy Vidor őrmesternek és Balázs István csendőrnek néhány napi szorgalmas nyomozás után sikerült a tetteseket szentléleki Kanabé János ismert tolvaj és neje Fábrián Róza személyében feltalálni. Szilvássy Vidor csendőr-őrmesternek gyanúját mindjárt a nyomozat kezdetén felkeltette Kanabé János tulságos költsége. Óvatosságon bizonyítékokat szerzett be s midőn elég volt a gyanú, a tolvaj házastársát letartóztatták. A vallatás alá fogott tettesek végre bevallották, hogy f. hó 15-én éjjel együtt elmentek a »Báthori«-vendéglőbe, az utra nyíló pince-ajtót feltörték, bementek s onnan 27 kupa zsírt, 8 drb sonkát, 100 tojást s egyéb apróságot elvittek. Innen meg a pince-ajtón át a szobába hatoltak fel s ott az asztalfiókját feltörve 225 frt készpénzt elloptak. De hogy semmi se maradjon ott a mi csak ellopható, még két pénzes tárczát, 2 kupa fenyővizet és 1 kupa lemmagolajat is magukhoz vettek s aztán kerekelt oldottak a nélkül, hogy a szomszéd szobában alvó vendéglős felébredett volna. A jól bevégzett munka után a derék házaspár vigan élt, bővön költött s ez uton az ügyes csendőröket nyomra vezette. A házkutatás alkalmával az élelmi szerek és italok nagyrészen s a pénzből is 93 frt 76 kr a szoba gerendái közé dugva, megtaláltatott. A jó madarak átadattak a kézdivásárhelyi kir. törvényszéknek.

— **A gazdaközönségnek tudomására hozzuk,** hogy a tavaszi rendes állategészségügyi vizsgálat május 2-án reggel 8 órakor fog a tanácsház előtt megtartatni, midőn minden gazda köteles háziállatait előhajtani. Ezen időtől kezdve a megvizsgált állatok az erdei legelőre kihajthatók. Különben a csorda május 4-én fog a Katroša erdőre kihajtatni.

— **Meghívó.** A háromszékmezei „Kézdi-Orbai“ rom. kath. tanítók f. évi május hó 7-én, Kézdi-Martonos fiók hitközösségében — mint a vándor-gyűlés színhelyén, — a rom. kath. iskola termében, a körlevélben kibocsátott tárgysorozattal, jegyzőkönyvív szerint d. e. fél 10 órától kezdve rendes tavaszi gyűlést tartanak; hová az egyet

minden rangu tagjai, valamint az érdeklődő tan-
ügybarátok tisztelettel meghívottnak. Osdola, 1890.
ápril 27-én. Bartha Agoston tanító-egyl. elnök.

— **Képkiallítás Brassóban.** Az országos képző-művészeti társulat által Brassóban rendezett képkiallítás vasárnap délelőtt 11 órakor nyitott meg ünnepélyesen a városházán, hol a város előkelősége nagy számmal gyűlt össze. Brenneberg polgármester megnyitó beszéde után Telepy Károly társulati műtáros rövid beszédben változta a vidéki képkiallítások célját. Majd Fabriczius városi főorvos, a végrehajtó bizottság elnöke emelkedett beszédben hangsúlyozta, hogy a képzőművészetek termékei általánosak, nemzetköziek, tisztán emberiek, s hogy e kiállításon főképen hazai művészek képei találhatók. A bizottság nevében köszönetet mondott a társulatnak, ennek képviselőjének, a kiállítást a közönség meleg pártfogásába ajánlja s végül a kiállítást megnyitottnak nyilvánította. Erre a jelenlevők a kiállítási épületbe vonultak át és élénk tetszés nyilváníítások között tekintették meg a kiállított képeket. Bethlen András gróf földmívelési miniszter Telepyt levélben szolgáltatta fel, hogy néhány képet megvásárlásra ajánljon.

— **Budapesten** a május elseji munkagyűlést betöltötte a főkapitány, mert a munkások kérvényükben semmiféle garanciát nem adtak a rend fenntartás iránt. — Katonai értekezlet volt április 25-én a budapesti térparancsnokságnál, a melyen megállapították a május elsejére teendő katonai intézkedéseket. A fővárosban állomásozó katonaságon kívül még két ezred gyalogságot fognak esetleg Budapestre berendelni. Az egyik ezred feltétlenül készenlétben áll. A másik ezredet csak abban az esetben veszi igénybe a térparancsnokság, ha azt az események feltétlenül megkövetelik. Újpestre is megfelelő katonai erőt rendeltek ki május elsejére. A két idegen ezred, ha közelléte szükségessé válik, a köbányai uton fog táborozni. A budapesti állomásozó honvédséget a május elseje szintén készenlétben fogja találni.

— **A bécsi ismerős.** Gizella főhercegnő bécsi tartózkodása alkalmából egy odaváló újság elmondja a főhercegnőnek egy kalandját, mely három évvel ezelőtt történt vele. Azt akarja bizonyítani a lojalitás anekdota, hogy bécsiek milyen jól emlékeznek a körükből rég elszakadt főhercegnőre. Bizonyítja pedig ezt ekképen: Ezelőtt három évvel egy bécsi zenész Sváczba költözött. Szabad óráiban körül szokott tekintgetni a vidéken, hátha találhatna ott egy-két ismerőst. Egy delután kedvezett is neki a szerencse, mert a hotel erkélyén megpillantott egy hölgyet, a ki úgy tűnt fel neki, mintha Bécsben gyakran látta volna. Rövid habozás után odalépett hozzá, udvariasan köszöntötte és így szólt: »Bocsánat nagyságos asszonyom, K. tanár vagyok Bécsből. Ha nem tévedek, nagyságod is Bécsből való?« A hölgy mosolyogva fogadta az udvarias fiatal embert, aztán így szólt: »Tanár ur valóban nem tévedt, én bécsi nő vagyok, de Bajorországban vagyok férjénél. Névem: Gizella főhercegnő, Ferenc József király leánya.« — Képzhetők mekkora zavarban volt az ismerkedni vágyó zenész. Zavarából csak a főhercegnő segítette ki, a ki jó sokáig beszélgetett vele.

— **Ha a vége jó . . .** X. ur meglátogatott egy idős hölgyet, a kinek a háza teljesen leégett. — »Oh! minő borzasztó éjszaka volt az! — kiáltott föl a kárvallott. Szerencsére jól végződött minden. Mihelyt a tűz kiűtött s mi felébredtünk, letérdepeltem a gyermekeket és miután forrón imádkoztunk . . . kivittük benünket az égő házból. A tűz aztán elpusztított mindent, de mindent. X. ur megdöbben néz. S így aztán, mond diadalmaszkodva a derék, jó anya, a biztosító-társulat kénytelen megfizetni mindent . . . de mindent.«

— **Merénylet a bécsi vonat ellen.** Az osztrák-magyar államvasutak személyvonata ellen a minap éjjel elkövetett merénylettel senki sincs tisztában; a dolog még mindig nagyon rejtelmes s a csendőrség hiába kutat, nem tud a gonosztevők nyomára akadni. A vonat utasai között az a hír volt elterjedve, hogy a vasuti postát akarták a merénylet kirabolni, a mely állítólag mástól millió frtot szállított a magyar kincstár számára.

— **Óvatosság.** A kisasszony: — Édes anyám, főzzünk ma ebédet a papának: gombalevest, kacsapecsenyét, turós csuszát! . . . A mama: — »De miért?« A kisasszony: — »Mert aligha nem ma jön el ebéd után Jenő, megkérni kezemet.«

— **A „Magyar Paedagogiai Szemle“ szerkesztője** hirdet előfizetést Gáti Győzőt »A hivatás áldo zata« (Történeti rajz a magyar néptanítók jelenéből.)

